

PAGRINDINIAI SUAUGUSIŲJŲ RAŠTINGUMO TERMINOLOGIJOS NAUDOJIMO PRINCIPAI

SANTRAUKA

Sam Duncan ir Irene Schwab
UCL Institute of Education
Rugsėjis 2015

PAGRINDINIAI SUAUGUSIŲJŲ RAŠTINGUMO TERMINOLOGIJOS NAUDOJIMO PRINCIPAI

Pratarmė

2014 m. ELINET tinklas išplatino klausimyną apie terminologijos naudojimą dirbant su suaugusiųjų raštingumo problematika. Gauti rezultatai buvo aptarti 2015 m. sausį ELINET seminare, vykusiame UNESCO Mokymosi visą gyvenimą institute Hamburge. Šis seminaras suteikė galimybę ELINET partneriams aptarti iššūkius ir problemas, pasidalinti gerąja patirtimi aprašant ir minint suaugusiuosius kurie gali turėti su raštingumu susijusių tikslų ir poreikių. ELINET gali vaidinti svarbų vaidmenį kuruodamas visuomenę, įskaitant ir politikus, politikos formuotojus ir žiniasklaidą, kaip naudoti šią terminologiją. Seminaro dalyviai pripažino būtinybę užtikrinti kad kalba ir terminologija naudojama diskurse apie suaugusiųjų raštingumą padėtų formuoti suvokimą apie suaugusiųjų, besimokančių raštingumo, poreikius ir galimybes. Seminaro dalyviai apsvarstė terminologiją, naudojamą kalbant apie suaugusiųjų raštingumą ir besimokančius raštingumo suaugusiuosius. Buvo sutarta dėl septynių principų, kurie turėtų informuoti kaip pasirinkti tinkamą diskursą rašant ir kalbant apie suaugusiųjų raštingumą.

Principai

Siekėme terminologijos kuri:

1. Suteikia tikslumo ir atitinka bendravimo tikslą
2. Aiškiai ir paprastai iškomunikuoja auditorijai tikslą ir kontekstą
3. Yra pagarbi
4. Yra pozityvi; t. y., kur įmanoma stengiasi išvengti prisidėjimo prie deficito modelio
5. Pripažįsta, kad „ne žmonės, o jų įgūdžiai yra skirtingo lygmens“
6. Pripažįsta, kad „pradedantis skaityti ar rašyti, nėra pradedantis mąstyti“
7. Yra tinkama kalbiniam ir kultūriniam kontekstui, taip pat auditorijai ir tikslui.

Mūsų naudojama terminologija visada bus didesniuose tekstuose, sąveikose ar diskursuose ir mes sieksime, kad ji:

- Pripažintų įtampą tarp tikslumo siekio ir raštingumo kompleksškumo.
- Pripažintų, kad yra potencialus poreikis naudoti skirtingus terminus skirtingoms auditorijoms. Tačiau tuo pat metu būtų siekiama terminų konvergencijos per visuomenės ir politikos formuotojų švietimą.
- Kreiptų dėmesį į faktą, kad terminai, sukurti grupių pristatymui bus taikomi individams – mūsų naudojami terminai kreips dėmesį į kontekstą ir stengsis tai numatyti.
- Pripažintų, kad individai, jų įgūdžiai ir praktika keičiasi ir vystosi per gyvenimą, o raštingumo vystymas yra viso gyvenimo uždavinys.